

رک بسیار که
بازرره خیار ابلغ سوه

الانشا

دین جریده از هر گونه علوم و وقایع سیاسی و منافع دولتی و فوائد ملی بحث میشود

قیمت سالانه

از وزراء و اعیان دولت بقدر

معارف دوستی شان

برای مکاتب ملی و کتب خانهای ملی و معاونین و وقایع نگاران (فخری)

رایگان

از عموم خریداران در داخله

(۱۲) روپیه کابل در خارجه

نیم بوند انگلیسی با محصول پوست

از طلاب و محصلین نصف قیمت

ششماه

داخله خارجه

(۸) روپیه (۷) شنگ

امان افغان

۷ ۳ ۳ ۷ ع

از ابناء وطن مرا که اهل دیده شد بدون خواهش

جریده را پیش فرستاده میشود

قیمت يك شماره يكمبای

ده افغانان کابل

سر دیر

سید محمد قاسم

امورات تحریریه بنام

اداره فرستاده شود

اداره در انتشار و اصلاح مقالات

وارده مختار است

در هر هفته یکبار نشر میشود

اوراقیکه درج نشود اعاده نمیشود

تاریخ شمسی (۳) دلو ۱۳۰۲ هجری (چهارشنبه) تاریخ قمری (۱۶) جمادی الثانی سنه (۱۳۴۲) هجری

فهرست مطالب

- (۱) مرعات همچو ارانه افغانستان و حسن نیت او نسبت به برطانیه - (۲) زدید مقاله سول ایند نلسونی کورت از طرف اداره مطبوعات سفارت روسیه - (۳) راجع به آشاکس سیاسی افغانستان و برطانیه - (۴) لشکر و امننان از مسلمین بخارا
- (۵) وفات يك مراد بزرگ رفیق لینن (۶) حوادث داخله - (۷) حوادث خارجه - (۸) لشکر سفارت روسیه

مرعات همچو ارانه افغانستان

و حسن نیت او نسبت به برطانیه

افغانستان را بعضی مفرضین بی انصاف هنوز در انتظار مردمان ، دور از دایره تہذیب و مدنیت معرفی کرده میگویند اسول همچو ارانی و قوانین بین المللی درین مملکت رعایت نمیشود . ما میخواهیم که بمالیان ، تمدن و تہذیب و حسن جواری این مملکت باناموس و این سرزمین با شرف را آشکار سازیم و بگوئیم که : این نمایشات مزخرف اروپا که دائره حیاتیہ را تنگ تر ساخته و روز بروز اسباب خونریزی و سلب راحت و آسایش نوع بشر را ایجاد می کنند ، تہذیب و تمدن نیست ، اروپا مرچند در این تمدن خیالی حویش ترقی می کنند ، ده مرتبه تکلیف و زحمت مردم را بیشتر می سازد و با قدم های سریع بسوی وادی پیشی نزدیکتر می آید . تہذیب و تمدن عبارت از نیات حسنه و سعادت دوستانه و معاملات منصفانه حق جو یا مساوی تہذیب و تمدن علاقه مندی به صلح جوئی و راحت عموم نوع بشر است . مملکت و دولت که ازین مراتب بیشتر دارد مہذب ، تمدن

حقیقی همین است . الحمد لله افغانستان از تہذیب و تمدن حقیقی ہر زمان بهره وافی داشته و دارد . افغانستان ہر عصر تحت فرمان پادشاہان بزرگ و رؤسای ہوشیار صداقت کار ادارہ شدہ سیاست مسالمت کارانه دران حکم فرماہ بوده . افغانستان بر کسی تجاوز نکرده بہ راحت و سعادت کسی خلل رسانیدہ حقوق کسی را غصب نموده خیال استعماری نداشته و اجنات خود را نسبت بر کس انجام داده مسایہ های خود را ہمہ وقت بنظر احترام دیده و می بیند ، آزادی و استقلال شان را تقدیر می کند . افغانها ہمہ مردانہ حمت ناموسکارانہ داشته صدق گفتار و درستی کردار سچیہ فطریہ شان است ، حرص و طمع کہ منبع ہمہ فسادات و علامتہ مهمہ فقدان تہذیب و تمدن است ندارد . پس ما این مراتب بطور می شود کہ از تہذیب و تمدن در مشام اعلی افغانستان بوئی رسیده ، در جہالت و وحشت مبتلا باشند . ما با کمال حرث می و نیم کہ امور عینا چو دول متمدنه و مترقبہ ترے ارض قوانین و نظامات رای صلح اوضاع حیاتیہ ما را در افغانستان موضوع و موجد تحت مرعات است . قوانین مطابق و یا معادل است با قوانین دیگر دول

مطلبه با اصول صحیح تہذیب و تمدن اساس آن گذاشته شده است. جریانات داخلی و توجہ با اصلاحات و ایجاد عوامل ترقی و روابط مستحسنہ دوستانہ با جانب شاہد این ہمہ تہذیب و تمدن افغانستان است.

تہا خود ما از ترقیات و تہذیب ملک و ملت خویش بیان نمیکند بلکه تماماً اشخاص بزرگ دول خارجہ کہ بمملکت افغانستان تشریف آورده اند، بدمعاودت شان بہ وطن شان مقالات و حکایات مفصلی نسبت بہ تمدن و تہذیب افغانیان در جراید نوشته و برای آگاہی طالبان نشر نموده نظریات و اقوال مارا تصدیق کرده اند.

با این مراتب می بینیم پروا کنند چہای مفرض برطانوی از حقایق چشم پوشیدہ مقالات تاری از حقیقت برضد افغانستان می نویسند و لہجہای دور از شیوہ سروت و السایت بہ افغانہا تہمت می بندند. نیات و ارادات افغانستان را نسبت بہ هندوستان غیر حسنہ و جنکجویانہ بحکومت خویش آشکار ساخته میل دارند انتظار جنک و فساد را داشته باشند. ولی این ہیزم کشان ناثرہ خو برتری و فساد نمیدانند کہ این اظهارات و توہمات شان سراسر تاری از حقیقت و خالی از منفعت است و ازین رو بہ ناواقبت اندیشانہ آتش فتنہ و مخالفت را دامن میزنند.

افغانستان ابداً فکرسوئی نسبت بہ کسی کہ از برای ملک و ملتش خطرہ در تصور نباشد و اخلال بہ سعادت و راحت خود ازو نمید بخاطر ندارد، خصوصاً با ملت و مملکت همجواری خود هندوستان کہ ہمیشہ ارادہ و رویہ او دوستانہ بوده است و هرگز بخاطر ہم نمی آرد کہ اسباب زحمت و خونریزی کردیدہ راحت و آسایش آنان را بہ مشقہای مادی و معنوی میدلسازد. چیزیکہ باعث برہمچہ تشریفات مفرضہ و کشاکشہای خاصستکارانہ می گردد اوضاع و جریانات قطعہ سرحدی است کہ از طرف انگلیس تحت فشار و تضییق بودہ اہالی آن راحت و آسایش را خیرباد گفته اند و چون فرصت انتقام یافتہ کدام یک انگلیس را بقتل میرسانند عالم برطانیہ بظہر و غضب آمدہ ببخواد قطعہ سرحد را بدترین خائن از صفحہ ہستی محو کند و چون برصام خود کامیاب می شود افغانستان را بہا ساختہ تحریکات او را در سرحد دلیل برناکامی خود می گیرد.

تقریباً (۸۰) سال می شود کہ برطانیہ از دریای سند کہ سرحد طبیعی افغانستان طبیعی، و هندوستان است مرور نموده ہا تدریج بہ افغانستان کنونی نزدیک آمدہ. اقدامات و عملیات مدہشہ

کہ برطانیہ در این قریب اجراء داشته برہموم واضح است. خساراتی کہ تا اینوقت در حفظ قطعہ مستولہ و قطعہ کہ سیطرہ برطانیہ در آن موجود است، متحمل شدہ و هنوز ہم اگر تغییر مسلک نکنند تحمل خواهد نمود. طوری بین نظام است کہ در اکثر مواقع مدیرین برطانیہ ہم قول آن را تصدیق نموده اند.

چنانچہ سال گذشتہ (عیسوی) در پارلمان انگلستان راجع بہ مسائل و اجراءات سرحد بعضی سوالات و استیضاحات شد. لارڈ جیمس فورڈ ویسرای سابق ہند در ضمن جوابات این نکتہ را ہم اظهار نمود کہ: (بعض مردم عقیدہ دارند کہ پیشقدمی برطانیہ بہ آنطرف دریای سند خلاف مصلحت و نامناسب بودہ، بلی ا هیچ شک نیست کہ اگر ما همین نظریہ را تعقیب نمودہ بہ آنطرف دریای سند تخطی نمی نمودیم خسارات کثرت مالی و فدا کردن عدہ زیاد جوانان عسکری خود را متحمل نمیشدیم) بسورجال بزرگ دیگر و طبقہ عوام برطانیہ همین نظریہ را بہر موقع تأیید و اظهار می کنند. مع ذلک می بینیم کہ ارباب حل و عقد برطانیہ همان را غلط را تعقیب می کنند و ہم خود را و ہم سرحدہا را اذیت می نمایند و بمقصدی کہ تحت نظر دارند موفق نمیکردند. بلی ا انسان هیچ گاہی از رفتن برہا بچ و غلط بسر منزل مقصود نمیرسد، تخم حفظ خربوزہ بار نمیدهد. تضییق و فشار، جبر و تشدد ایجاد راحت و سعادت نمی نماید.

مدیرین و روزنامہ نویسندگان انگلیس ہمہ وقت از اوضاع سرحدی شکایت دارند. اگر اوراق مطبوعات امسالہ انگلیسی را دقت کنیم می بینیم کہ قسمت عدہ آن در اطراف مسائل و قضایای سرحدی است کہ ہر روز برنی اظهار و تکرار میشود و نتایج وخیمہ از آن انتظار میرود.

من جہت وقایع امسالہ واقعہ مسز ایلس و مس ایلس است کہ ذکرش چندبار در امان افغان آمدہ و اسباب و عوامل حقیقی تولید ن گاہی توضیح یافتہ. این واقعہ در نظر انگلیسیان اہمیت فوق العادہ داشتہ. و یکی از وقایع معتہای مشہورہ بشمار میرود. چنانچہ انتشار خبر آن در تمام انگلستان و مستعمرات برطانیہ و لولہ های مہیبی انداختہ در پارلمان نسبت بہ آن مذاکرات بعمل آمد ارباب قلم مقالات بسوطی باطراف آن نوشتند. مسز (ستار) یکنفر ترس انگلیسی کہ باہمی از رؤساء و کران و ہوا خواہان افغانی انگلیس برای تلاش مس ایلس بہ درہ های افغانہای سرحدی رفت و

دستگیری عجیب خان را نمودند. افغانستان مدلل و اظہار نمود کہ عجیب خان در افغانستان امجا مہمی ندارد پولیس او را تعقیب می کنند اگر یافتہ شد البتہ دستگیری نماید

تا یک زمان لہجہ خواهش برطانیہ در دستگیری عجیب خان ملایم بود، در موقعیکہ واقعہ پاراچار وقوع رسید و انگلیسہا ارتکاب این واقعہ را ہم بہ عجیب خان مذکور نسبت دادند و وضعیت برطانیہ در مطالبہ او شدید شد و مسئلہ بہ تہدید و اذتار کشید اما افغانستان باز اظہار فوق را نمودہ از اذتار و تہدید هیچ خوفی و ہراسی نکرده بر طرف حق ہانشاری نمود و برای ہرگونہ مقابلہ خود را آمادہ و حاضر نشان داد و بہ دلائل قطعہ و مسائل عملیہ مدلل ساخت کہ قاتلین را بخاکشن پناہ ندادہ، در خاک خارج از افغانستان سکونت دارند، با آن ہم اتہامات دروغین مداومت نمود و از طرف دیگر نتوانستند قاتلین را کہ در خاک خودشان بودہ باش دارند دستگیر و یا از آنجا دفع نمودہ خاطر خود را آسودہ سازند. عجیب خان ہم چون دید کہ از ہر طرف بشدت تعہیب می شود، عاہلہ خود را با افغانستان فرستادہ و کوش کذار نمود کہ از انتقام کشی و انگلیس کشی ہرگز دست بردار نمی شوم، تنها چیزیکہ برام اسباب زحمت بود عاہلہ ام بودہ چون آنہا بمملکت ملی خودم رسیدند، بحالایشتہ ہر ام و مقصد کامیاب می شوم! عجیب خان کہ تا اینوقت تنہا بود بہ احتیاط کار میکرد بعد ازین تصمیم یک جمعیت بزرگی برای خونریزی و انتقام جوئی با خود ہمراہ ساخت. معلوم است کہ درین موقع چہ خسارات و لطبات مدہشی برای انگلیسیان متوجہ بودہ است.

(شہزادہ بلند اقبال، شہزادہ ہدایت اللہ خان پسر اعلی حضرت) (ناری کہ دربار ایس بمکتب ایسی مشیلی مشغول تحصیلند)

مس ایلس را آورد مورد احترامات و محبتات فوق العادہ ملت انگلیس شدہ و یک نشان مہیبی را مائل کردید، و پادشاہ و ملکہ انگلستان با اظہار ملاطفت مخصوصی نمودند، و برای اینکه عموم مردم ازین پہلوان ہفت خوان اظہار تشکر و امتنان کنند مسز ستار از ہند بہ انگلستان رفت و بتقریب ورود او نا انگلستان بہر جا احتفالات مسرت و آشکر انعقاد یافت، و تا یک مدت درازی بہر محفل و مجلس داستان شجاعت و شہامت این زن نڈکار و تکرار میشد. حال آنکہ در این خدمت ہرچہ کردند مان رؤساء افغان کردند و اگر کسی قابل تمجید و تحسین بودہ مان افغانہا بودند.

انگلیسہا مرتکبان جنایت عجیب خان نام کواہمی را قرار دادند برای دستگیری عجیب خان مذکور حکومت ہند بہ انواع تدابیر و اقدامات ممکنہ تہت نمود اما نا کام شد و نتوانست او را دستگیر کند و یا لا اقل از عملیات آتیہ او جلو گیری نمودہ مطمئن شود. بالاخر برای رفع مسئولیت راہ سہل پیدا کردہ اظہار نمود کہ قاتلین در خاک افغانستان پناہ گزین شدہ اند ایستی افغانستان آنہا را دستگیر نماید. همان بود کہ از افغانستان خواہش

افغانستان بعد از آن کہ وظیفہ خود را انجام داد و برائت ذمہ خود را اثبات کردہ از تہدیدات و اذتارات متاثر نشد و برای ہرگونہ دفاع و مقاومت خود را حاضر و آمادہ و نمود کرد. بعضی اثبات حسن نیات خود نسبت بہ معاملات همجواری با هندوستان و احترام سعادت و راحت اہالی آن، طریقی را آنہا در این کوتہ موارد از روی عادات و معاملات فطری و ملی افغانی مورثات می شود اتخاذ نمودہ برای سداب خطرات آتیہ کہ از دست عجیب خان برای انگلیسیان انتظار گرفت، کوشیدہ بہ تأمینات ملیہ او را بر این آوردہ ازین بعد ترک حدود انگلیسی گفته و از قتل و قتال دست بردار شود. عجیب خان قول حکومت ملی خویش را قبول نمودہ خود را بہ افغانستان تسلیم نمود و در این روزہا بہ کابل آمدہ و همانا کہ بظرف ترکستان خواہد رفت.

این اقدامات مودت کارانہ حسن نیات و مہراعات حقوق همجواری و صداقت گفتار و کردار دولت علیہ افغانستان را

در نظر ارباب وجدان و انصاف مدلل ساخته دروغ و بیانات خالی از حقیقت مامورین و روزنامه نویسان انگلو آدین را تکذیب میکند. ازین مراعات افغانستان، حالاً عموم عالم میدانند که نیات دولت علیه افغانیه در حق همجواران او حسنه و نیکوست و دولت علیه افغانستان مایل نیست که فرزندان رشید هندی و افغان را بخاک و خون بیندازد و طوهای مدعیان را برای روح ربائی نوع انسان استعمال کند. نه خیر بلکه افغانستان آزادی و راحت ملل شرق، و علی الخصوص سعادت و دوستی دول همجوار خود را طالب است.

نظر بواقعه عجب خان که دست او را افغانستان از گریبان انگلیسان خلاص نمود برطانیه حسن نیات و صدق اقوال افغانستان را مد نظر گرفته، برای دوام دوستی و مودت او کوشش نماید، زیرا اینگونه واقعات تاریکه انگلیسها رویه حاضره خود را با سرحدیها تعقیب می کنند همیشه بعمل آمد نیست، اگر دولت علیه افغانستان ردور کردن عجب خان از اطراف هند کوشش نمیکرد، وقتیکه عجب خان از زحمت طالبه هم خود را رها نمیداد، میتوانست که نایک مدت دراز در راه انجام انتقام کشتی خدمت و دوام کرده، و انگلیسها نتوانند او را دستگیر و یا بقتل رسانند و بعد از آنکه چندین صاحب منصبان بزرگ انگلیز را مقتول مینمودا که برطانیه بر اعدام عجب خان کامیاب هم میشد چندان فائده نداشت زیرا یک مرد افغان مردنش چندان باعث حسرت نمیکرد، و دیگران بجایش قیام نموده این وظیفه را انجام میدادند پس بایستی دولت برطانیه دوستی دولت علیه افغانیه را بنظر اهمیت دیده برای بقا و رفاه هند مقنن شمارد. و از اقتدار ملی او استفاده نموده همچنان که منصفین برطانیه و عموم اهالی هند اظهار دارند در معاملات سرحدیه به مشوره افغانستان کار کند و طوریکه افغانستان تصویب می نماید برای سکون و آرامی سرحد و تأمین هند و انگلیسها از خطرات و حملات سرحدیها تدابیر اتخاذ نماید که صورت موثر و طریق مفید برای غرض مذکور غیر ازین نظر به نیست.

زدید مقاله سول ایند ملتزی کرت

از طرف اداره مطبوعات

سفارت مختار اتحاد جماهیر اشتراکیه شورانیه.

مطبوعات انگلیسی هندی، دولت علیه افغانستان و اتحاد جماهیر اشتراکیه شورانیه را فراموش نمیکند. وبای وجهی باشد میخواهد میان این دولین دوست خصومت اندازد برای

این مقصود همه چاره خوب است، انگلیسها برای انجام دادن این مطلب همه وقت بذب و نهمت رجوع میکنند. جریده سول ایند ملتزی کرت در یک مقاله خود اشاره میکند که حالت اقتصادی جمهوریه ترکستان بدتر میشود لیکن از بعضی عرض ها که درین نزدیکی به مجلس شورای ترکستان شده واضح میشود که کار بنه در ترکستان خیلی بهتر شد و سه حصه از چهار حصه نسبت به قبل از جنگ رسیده است.

و بکار شادابی که حکومت زاری برای او هیچ صرف نمیکرد حکومت شورانیه اعتنای جدی میکند غیر از محصولهای موضعی که قریب تماماً برای گذراندن نهرهای شادابی مصروف میشود امسال ارضه برای کار شادابی (۴۷۰۰۰۰۰) سوم پلان داده شد، در سال ۱۹۲۳ میدان شادابی (۱۳۵۰) آکر ازدیاد شد.

خبر جریده سول ایند ملتزی کرت در خصوص جمع کردن فوجها در ترکستان کذب معمول انگلیسی است اظهارات سول ایند ملتزی کرت دلالت می کند که حکومت شورانیه به تراکه و ملل دیگر ظلم میکند، لیکن مجلس شورای ترکستان امسال حکم کرد که لشکر ترکستان از فوجهای ملی زیر ریاست افسرهای ملی آنها تشکیل شود، آیا انگلیسها جرأت دارند که همچین تدابیر در هندوستان بگیرند نی زیرا که از شورش ملل که از طرف آنها مفتوح و مظلوم هستند میترسند و بالمقابل از حکم مجلس ترکستان در خصوص تشکیل فوجهای ملی واضح میشود که ملل ترکستان حکومت شورانیه اعجاب کامل دارند این همه افکار کاذبه سول ایند ملتزی کرت برای آن است

که بعد شرح رو باغند بلشویکی برخلاف سلطنت اعلیحضرت غازی نموده شود، هیچ شبهه نیست که این همه پروپاگند بلشویکی فقط در تحیل پریشان نویسنده مقاله فسرده و دوستها و محافظهای او تولید است و اینجا خواهد مرد. حکومت شورانیه دوست صمیم و فایردولت افغانستان و پادشاه عاقل اویغنی اعلیحضرت هاپون میباشد. هیچ ارها به افق جنوبی افغانستان حکومت شورانیه راجع بود نمیکند که این دوسترا تبدیل کنند، و این نهمت ظاهره محض برای یک مقصود جریده نکارست این مقصود از تهدید اخیر مقاله او واضح می شود، سول ایند ملتزی کرت مینویسد که پادشاه افغانستان نظر بانکه چطور می تواند مخالفت تهدید بلشوزم کند پادشاه متدین شمرده خواهد شد به تمام عالم معلوم است که انگلیسها فقط خود را ملت متدینه می شمارند. برای اینکه اعلیحضرت هاپون به پادشاه متدین شناخته شوند باید از امتحان به پیش ملت متدینه واحد یعنی

انگلیسها بر ایند یعنی مناسبات با اتحاد جماهیر قطع کنند مضمون و معنی همه مقالات او که راستی را هیچ احترام ندارد همچنان می باشد.

از روز نامه ازوستیا

راجع به آشاکس سیاسی برطانیه و افغانستان

در خصوص نوت انگلیسی به افغانستان جریده راستی ماسکو در مقاله (تهدید جدید با افغانستان و هم به اتحاد جماهیر اشتراکیه شورانیه) مینویسد که برطانیای از افغانستان کمال نقص را به اتحاد جماهیر میطلبد.

این کار دست های لارد کرزن است که قبل از رفتن خود بسبب تبعید فرقه خود میخواهد بفرض بچسبیده کردن ما و عوض خود، در سر گذشت نو دیده کند.

کرزن برای حمله روسیه شورانیه با سفور را در لوزان کشاده بازمیل داشت که بر همین مقصود در وازه افغانستان را باز کند کرزن می آزماید که یک باره بدو مقصود برسد یعنی استقلال افغانستان را قطع کند و تهدید حربی را برای اتحاد جماهیر پدید آورد.

از اطوار و رفتار او معلوم می شود که چقدر بجنونیت بزرگی او خصوصاً بسبب بی حیائی مخوف است. در بهار تحریک بحرب میکرد اکنون هم خیال میکند. باید که تمام عالم این را بداند.

(تشکر و امتنان)

اطلاعات موثوقه که با دارة عاجزا ما واصل آمده اینست که در اثر مقالات تهدید آمیز جراید انگلیسی که بر علیه افغانستان نشر و اشاعه گردیده. برادران ممدین و هم آئین ما اهالی بخارای شریف. در بخارا جمعیت ها تشکیل داده و در موضوع مقالات منتشره جراید انگلیزی نطقها ایراد کرده، و ازینکه دولت علیه افغانستان یکدولت صلح جو و در آرامی ملل شرقی بیات حسنه دارد. اظهار ممدین نموده اند. علاوه از آن. بین خود ها قراری گذاشته اند که اگر دولت انگلیس بر علیه افغانستان تجاوزات و اقدامات حق شکنانه نماید، تماماً مسلمین بخارا حاضرند که از ممدردی و معاونت خود داری نکنند.

امان افغان. ازین شیوه هم در دانه. اسلامیه برادران هم از خود بخارا ایان کمال تشکر و امتنان دارد و از طرف عموم ملت خجیة افغانیه تشکرات قلبی را بعد از خیر خواهان افغانستان

ازینکه نیات حسنه صلح جو یانه افغانستان را تقدیس و اظهار مودت مینمایند تقدیم می کند.

(وقایع يك مهرد بزرگ)

رفیق لین

مدتی است که مهرد بزرگ اسروزه دنیا رفیق لین رئیس شورای کبیسار های ملی اتحاد جماهیر شورانیه روسیه که دولت مستبده زاری را از بیخ و ریشه استیصال نموده اساس حکومت حاضر را بر شا لوده کسویستی طرح کرد و ازین انقلاب بزرگ بدینا که نظارش نکندشته در عالم عقائد سیاسیون نسبت به شکل دول و نظامات ملل ولوله بزرگی انداخت مدتی است که به امراض دماغی و عصبی گرفتار و بریستر کسالت افتاده بود، مخالفین شخص و دشمنان عقیده او چند بار خبر مرگ او را انتشار دادند ولی مبارم معلوم شد که این خبر کذب است حتی در این اواخر اگر کسی خبر مرگ لین را می گفت و یا می نوشت تصدیق نمی شد ولی چون مرگ امری است طبیعی که بایستی هر ذی حیات ازین هادم اللذات قبول اثر نموده بیکر عنصری را خالی کند. این است که بواسطه بی سیم کابل شب چهارشنبه ۳ دلو از ماسکو خبر رسمی رسید که روز اول دلو مطابق (۲۱) جنوری رفیق ولادیمیر ایلیچ اولیانوف لین در مصافحات ماسکو دنیای موجوده را وداع گفته مفاجئاً وفات کرد. ما از وفات این مهرد بزرگ دنیا که عقیده طرفداری و نجبران و زحمتکشان و آزادی دول کوچک و ضعیفه را در دل و با افغانستان نالینوقت نیات حسنه مخاطر داشت خیلی متاثر شده اظهار تأسف می کنیم.

جوازات چاپخانه

توزیع مکاتباتی

معلمین و معلمین مکاتب

ابتدائیه کابل

روز یکشنبه (۲۲) جدی در کخانه ارک به ساعت (۱۲) مکاتباتی معلمین مکاتب ابتدائیه کابل که از تحصیل استراحتی فارغ شده بودند و کذا مکاتباتی بعضی معلمین این مکاتب که اسبت به سازین در تعلیم اطفال توجه زیاد میدول داشته اشاکردان شان در امتحان سنوی بدرجه خوبی کامیاب گردیده بمنحین لیاقت و خدمت آنان را تقدیر کرده بود از طرف ذات

شاهانه در حینیکه (ع . ص) جناب وکیل صاحب وزارت جلیله معارف و دیگر رؤساء و مدیر های معارف هم حضور داشتند توزیع شد .

در موقعیکه معلمین و متعلمین در کلبه محضور شاهانه حاضر گردیده مراتب تعظیم و احترام را بجا آوردند اعلیحضرت غازی فرمودند که ملا میرافغان خان کدام است ؟ مشارالیه چند قدم از صنف معلمین پیش برآمده و با وضع احترام کارانه در مقابل حضور شاهانه ایستاد ، اعلیحضرت غازی باو فرمودند که من تعریف شما را چند مرتبه شنیده ام لهذا از شما خیلی خورسند می باشم ، بعد نسبت به اهمیت و وظیفه معلمی و احترام معلمین بیانات بسیار مدققانه ایراد نموده در آخر گفتند که به عقیده من از معلمی بالاتر عزت و مرتبه نیست و نیز حضور شاهانه دیگر معلمین را هم که مستحق انعام بودند تحسین نمودند و چند نفر را که در خدمت منتهای درجه سستی و غفلت و وزیده قابل تنبیه بودند و حضور نداشتند تفرین کردند .

بعد از آن یکی از معصلین سید وحدت شاه نام که از سایرین فائق بود نطق مختصری راجع به تشکر از الطاف شاهانه و توجهات جهاندرجات شان به معارف ایراد نمود . پس از ختم نطق مزبور حضور شاهانه بدست خود شان مکافاتهای معلمین را پیر کدام آنها دادند عده این معلمین (۷) و مکافات شان بقرار ذیل پول نقد بود .

درجه اول یک نفر : ملا میرافغان خان سر معلم مکتب چهل ستون (۵۰۰) روپیه .

درجه دوم سه نفر : ملا عبدالواحد خان و ملا عبدالوهاب خان معلمان مکتب ابتدائی اندرابی و ملا سلطان محمد خان معلم مکتب ابتدائی نورسازي ، برای هر کدام (۳۰۰) روپیه . درجه سوم دو نفر : ملا ریدی کل خان و ملا عبدالقدوس خان معلمان مکتب ابتدائی شور سازی برای هر یک (۲۰۰) روپیه .

بعد حضور شاهانه به توزیع مکافات متعلمین شروع نموده فرمودند چه بزرگ بشما داده میشود از حیث قیمت مادی اهمیت ندارد ولی از حیث قیمت معنوی که یادگار ختم تحصيلات ابتدائی تان است و همیشه نزد تان خواهد ماند اهمیت بزرگی دارد و از خداوند روزی را آرزو میکنیم که دوره تحصيلات دارالفنون های عالی را تمام نموده برای اخذ مکافات مانند ایتروز فیروز محضور من حاضر شوید .

عده متعلمین (۳۲) و انعام شان عبارت از (۱۰۰) روپیه نقد و (۴۰) روپیه را ادوات مکتبی بوده مثل قلم های

فاضل محترم داکتر ایون

خود نویسنده و بعضی کتابها و ادوات و آلات رسم هندسی و غیره بعد از ختم توزیع مکافات ها حضور شاهانه نسبت به توجه زیاد شان به تعجب و ارتقاء معارف و محبت شان با معصلین و انتظار و امیدواری شان بخدمات فائده آسان در راه رقی و تعالی وطن تصریحات ملوکانه قیمنداری که برای مریدی بصیرت و درایت مخصوصاً خدام دولت و وزیر کان ملت درس مهمی بوده پیمان فرموده و عملاً معارف از حضور شاهانه سرخص شده مجلس ختام یافت .

انجمن معارف

روز یکشنبه ۲۹ جدی در وزارت جلیله معارف ، انجمن معارف بترتیب خوبی انعقاد یافت . موضوع بحث دو مسئله بود : اول وضع بعضی قواعد راجع به ایام رخصتی طلبه مکاتب دوم انتخاب اشخاصیکه از روی خدمات شان بطور مستقیم و غیر مستقیم برای معارف ، مستحق نشانهای معارف هستند . در مسئله اول بحث زیادی بعمل آمده بالتبجیه ایام رخصت عمومی دو ماه و ایام رخصتهای خصوصی متفرقه یک ماه تعیین یافت و بعضی قواعد نسبت به تعیین ایام رخصت و مواسم آن وضع گردید . راجع به مسئله دوم نیز بعضی اشخاص که خدمات خوبی برای معارف کرده بودند ، حسب مراتب برای بیل نشانهای معارف انتخاب و تعیین شدند .

روز سه شنبه ۲ دلو باز در اطراف زرک قصر زر افغان که تعلق مکتب امانیه دارد انجمن معارف انعقاد یافت . موضوع بحث مکتب قضاوت بود بعد از ۴ ساعت مذاکرات طویل چنان تصفیه شد که مکتب قضاوت منتظم که فی الواقع آن را قرار مقتضیات زمان و رواج عالم مکتب قضاوت می توان گفت ، برای فارغ التحصیلان درجه رسیده تاسیس خواهد یافت و چون که وقت تاسیس آن چند سال بعد میرسد برای اجرای کار همین مکتب قضاوت موجوده موقتی دائر باشد ولی بر پروگرام آن تجدید نظر شود . نسبت به پروگرام آن اساساً تصفیه و تصویب شد که چون داخل این مکتب همان علمای و متخرجین مکاتب علوم شرقیه ملیه می شوند ، و غالب آنها هم علوم در سیه این مکتب را خوانده می باشند حاجت نیست که علوم مذکور که جزو تحصيلات قضائیه است در این مکتب موقتی درس داده شود . از کسانیکه داخل مکتب میشوند يك امتحان کفایت در علوم مذکور گرفته شود هر گاه اثبات کفایت کردند ، شریک مکتب شده دروسی را که در مکاتب ملیه شرقیه هنوز رواج نیافته مثل نظامات دولتی و جغرافیا و حساب با اصول تازه در این مکتب موقتی تحصیل کنند . کتابهاییکه می باید هنگام داخل شدن ، امتحان ورودی از آنها بدهند با اتفاق تعیین شد و در وسیله بابستی در مکتب بخوانند مبعوث عنه مانده مجلس ختام یافت .

(قتل يك نفر سپاهی)

اردلی و داؤد شاه نامان شورای ازبجه افغانستان به قتل دو نفر انگلیس که در لندی کوشی گفته شده بودند از طرف حکومت برطانیه منهد شده . دولت افغانستان آنها را بکابل آورده به توقیف خانه نگاه داشت که اگر ورثه مقتول با آنها دعوی داشته باشند و کیل خود را به کابل فرستاده در محاکم عدلیه کابل با آنها دعوی کند آنچه حکم شریعت و قانون اسلامی نسبت به آنها صدور یافت بهمان قرار معامله خواهد شد . در آمدن وکیل از طرف ورثه مقتول زمان زیاد گذشت و اردلی و داؤد شاه از توقیف خانه گریختند و ازین سبب مأمور توقیف خانه و چند نفر دیگر چهار ساله محبوس شدند پولیس حکومت آنها را تعقیب میکرد در این روز ها در (لندی) بلیه پولیس آنها را دیده و بوقت شب که شب سه شنبه ۲۹ جدی بود برای دستگیری آنها چند نفر نظامی به محل مذکور رفته اند . اردلی و داؤد شاه حدود را تسلیم نکرده بنای گریختن گذارده بر پولیس نظامی فیر خنک کرده اند پولیس هم بر آنها فیر کرده . از طرف پولیس يك نفر و از طرف مقصربن اردلی

کشته شده و داؤد شاه باز فرار کرده خارج از خاک افغانستان رفته . این همه نتیجه جهالت است اگر اشخاص مذکور از توقیف خانه نمی گریختند و قوانین دولت را احترام میکردند این نتایج سوه را سبب نمیشدند .

ورود معصلین بملکراف سیم دار

در اواسط سال (۱۳۰۱) يك عده معصلین از وزارت جلیله معارف برای تحصیل فن بملکراف بی سیم به آراچی که یکی از بلاد و بندر های مشهور هند است فرستاده شده بودند معصلین مذکور تقریباً در ظرف يك سال و دو ماه تحصيلات مقرر و بمکته را اكمال و امتحان داد . در همین هفته مع الطیر وارد کابل شدند . ما از ورود این ارجمندان عزیز خود اظهار خورسندی و ادای وظائف حمد خداوندی نموده توفیق کار و خدمت برای شان میخواهم . از وزارت جلیله داخله کامور تلکرافیه مفوض باوست التجا میروود که توجه به احوال این ها کرده ننگارده که بیکار و مهمل بگردند هر گاه کار فوراً موجود است بلا مصل مقرر شود و اگر فی الحال هنوز موجود نیست آنها را بحاله به یکی از مکاتب های موجوده باید فرستاد که در اینجا چند روز درس لسانیه و ریاضیه بخوانند و يك روز در هفته بر بملکراف موجوده بطور مشق بتوبت کار آکنند . و از طرف دیگر در تهیه کار شان تعجیل باید نمود .

انعام يك عده معصلین

برای آموختن فن شیشه سازی شش نفر از معصلین مکاتب انتخاب شده اند که در دهلی از ترد همان چند نفر اشخاص آه که برای دائر کردن کار خانه شیشه سازی در کابل پیشنهاد کرده بودند فن مذکور را تحصیل نمایند و بعد از تحصیل بزر دستی اشخاص مذکور در کابل کار کنند . هیئت مذکور در این روزها حرکت نموده ما اولاً برای این اولاد های عزیز وطن موفقیت کامله خواسته تا با آنها بحسن اخلاق و اجای اعمال دینی و حفظ شرافت های ملیه و انماک در تحصیل مقرره توصیه می نمایم .

(مجلس ماتم داری)

به مناسبت وفات رفیق ولادیر ایلچ اولیانوف موسیولین رئیس شورای کبیسارهای ملی اتحاد جماهیر اشتراکیه شورابیه روسیه ، در سفارت خانه دولت بهیه روسیه مجلس ماتم داری انعقاد یافته روز چهار شنبه از ساعت چهار بعد ظهر تا ساعت هفت بعد ظهر عموم وزراء و وکلاء و رؤساء و مدیرها و دیگر اعیان و بزرگان افغانی و سفیرای خارجه برای اظهار تحسیر و همدردی

اند ولی مردم تصور می کنند که کسالت او سیاسی باشد .
 و رشو - اطلاع رسیده است که در ماسکو بک سند مهم
 دولتی مفقود گردیده است . از قرار مذکور این صرقت بدست
 کویستهای که از کینه اجراییه سرکزی ماراض هستند بعمل
 آمده است

راجع به خلافت شریف دهک

جریده نامز در موقعیکه در خصوص مقاله اخبار شرق بر دن
 که تقاضا کرده بود ، اصرار امیر حسین را بسمت خلافت قبول
 کنند ، می نویسد : اگر در موقع مسافرت امیر حسین به (عمان)
 او را بسمت خلافت اعلان کنند ، انگلیس در این باب حرفی
 زده نمی تواند ، ما کاری به خلافت در اسلام بول و عربستان
 نداریم ، تعیین خلیفه از بین کاندیدای (منتظرین) این کار
 مخصوص به مسلمین است و ابدار بطی بماند دارد اگر چه با مردم
 مسلمان ما رابطه هم داشته باشیم . در خانه جریده نامز امید
 وار است که امیر حسین برای احترام صلح و امن اقوام و دول
 صرب حرص و طمع را که در ایجاد این خطر هوشش دارد
 بر طرف سازد .

(تشکر)

(سفارت مختار اتحاد جماهیر اشتراکی شورائیه)

در دارالسنه کابل .

بمالیجنان وزرای عالی قدر و صاحب منصبان شجاعت
 مند نظامی و مامورین محترم دولت علیه مستقله افغانستان
 و سفرای جلیل القدر دول علیه ایران و ترک و ایتالیه
 و المانی و باقی اشخاص ذوالاحترام که درین روزهای
 نمکساری اتحاد جماهیر از باعث فوت لینن دوست بزرگ
 ملل شرق و عموم بنی نوع انسان برای اظهار تأسف
 و همدردی صمیمانه خودها تشریف فرمای سفارت مختار
 اتحاد جماهیر گردیده اند بکمال امتنان تشکرات فوق العاده
 قدیم میدارد

بسفارت خانه مذکور رفتند . مامم بر فقدان چنین بک شخص
 بزرگ و نامور دنیا که طرفدار رنجبران و زحمت کشان
 و دوست ملل شرقیه بود اظهار کدر و ملال میبایم .

جواب اخبار چین

(کانفرانس ائتلاف کوچک)

دول مؤلفه کوچک و وسط اروپا . در بلفراد باغخت
 بو کوسلاو به کنفرانس انعقاد می دهند . دول بزرگ اروپا
 این کنفرانس را بنظر احمیت می بینند ، چون که این کنفرانس
 دسته بندیها و اتفاقات و اتحادات تازه ، و اجبای بک توازن جدید
 در دول اروپا یقین میبرد . تصور می کنند که این کانفرانس
 پیچیده کبهای فعلی اروپا را بیشتر می سازد . موضوعات مهمه
 که اساساً در این کنفرانس مطرح مذاکره می شود مطالب
 ذیل است

(۱) اصلاح امور مالی (هنگری) مجارستان

(۲) تسلیم و تصدیق حکومت روسیه بر سمیت

(۳) معاهده فرانسه و زیکو سلاو

از اطلاعات بک روزنامه بلفراد معلوم می شود که اجراءات
 کنفرانس برفق حکمت عملی فرانسه خواهد شد . و از همه
 مقدم تر در موضوع تجدید معاهده فرانسه بحث خواهد شد
 اخبار مذکور می نویسد که ما (دول کوچک) فطرتاً محور
 سیاسات اروپا هستیم . ازین بعد مسئله شرکت و مداخله روسیه
 در سیاسات اروپا پیش می شود در این زمینه چیزی که قابل ذکر است
 رسیدن جواب یادداشت برطانیه راجع به قرضه های عمومی است
 که در ماه نومبر به روسیه داده . امید می رود که کنفرانس
 بک جواب مشترک و متحد المآل خواهد فرستاد .

روبا گند سند بلشویک

بطوریکه در خبر واصل از هلنسکفورس ذکر گردیده است
 کسالت تروئسکی مربوط بمشاجره است که بین او و اعضای
 کمیته ساوتی واقع گردیده است ، و این اختلاف در نتیجه مشاجره
 بوده است که تروئسکی باز نمودن در خصوص آزادی نطق
 نموده است ، و چون اظهارات او پذیرفته نکر دیده بود از
 عضویت کینه اجراییه سرکزی استعفا داده است ولی استعفا
 او قبول نکر دیده است اما بطوریکه در اخبار ماسکو نوشته می
 شود ، در نتیجه کسالت تروئسکی اطباء و دوما استراحت امر داده